

Hooglied 2:14-17

1 de bruid geroepen

2 de vossen gevangen

3 de bruidegom geprezen

Gemeente,

Het gaat in het Hooglied over Salomo en zijn bruid. Waarschijnlijk zijn ze pas getrouwd. Maar we noemen ze nog maar bruidegom en bruid. Salomo, de koning van Israel, de zoon van David. En zijn bruid is een meisje uit Sulam, een klein dorpje. De Sulamitische wordt ze daarom genoemd. Een meisje, jonge vrouw, zonder koninklijke afstamming. Een gewoon meisje als in Waarder er wonen. Stel je voor dat koning Willem Alexander destijds met een Waarders meisje getrouwd zou zijn. Salomo en zijn bruid. Ze spreken tegen elkaar. Over hun liefde, hun verlangen, over elkaars schoonheid.

En zo is het gevuld met Jezus en Zijn bruidskerk. Want Salomo is ook voorbeeld van dé Zoon van David. Jezus. Salomo betekent vredevorst. En Jezus Zelf zei eens over Zichzelf: meer dan Salomo is hier. En Efeze 5 trekt ook die parallel: aards huwelijk naar Jezus en Zijn Kerk. Zo mogen we het Hooglied dus ook lezen: van de liefde tussen Christus en Zijn Kerk. En zo is het Heilig Avondmaal in beeld: daarin verzegelt Christus Zijn liefde aan Zijn Bruidskerk op aarde.

Nu is één kenmerk van het Hooglied dat dat spreken van en tot elkaar vaak heel dichtelijk gebeurt. Met een heleboel vergelijkingen en beelden. Dat is vaak het eigene van een gedicht, waarom je een gedicht vaak ook niet direct begrijpt en doorziet. Zo ook het Hooglied.

1 de bruid geroepen

Waar in onze tekst allereerst de bruidegom zijn bruid duif noemt. Ja, soms hebben jongens, mannen een troetelnaam, een koosnaam voor hun vriendin of vrouw. Salomo ook: mijn duif. Waarom? Dat zien we nog. In elk geval is een duif een hele weerloze vogel, kwetsbaar. Waar kan een duif zich mee verdedigen? Zeker als er roofvogels zijn. Dan kruipt ze maar weg in een kloof, een spleet tussen de rotsen. Bedeesd en weerloos.

Nou, bedoelt Salomo, jij, meisje uit Sulam, bent net een duif. Die zich verbergt. Nee, niet alleen voor roofvogels, zelfs voor mij. Je kruipt

ahw voor me weg. Je wilt niet in je hart laten kijken, je zwijgt. Dat kan voorkomen in een verkering, huwelijk. Dat de bruid, de vrouw zich ahw

verbergt. Verschuilt. In haar schulp kruipt. En zwijgt. Ze verbergt wat: iets van het verleden, iets waar ze mee zit. Een oplettende, liefhebbende man zal dat merken en de tijd nemen. Kijk, je kan als man ook het niet eens zien en merken, of nog erger door je onbegrip er zelf de oorzaak van zijn dat je vrouw in haar schulp kruipt en haar innerlijk verbergt. Maar een liefhebbende zorgzame man zal zeggen: zeg nou toch wat er is. Waarom verstop je je eigenlijk? Als een duif in een steenrots. Toe, zeg het nou. En als je je dan blijft hullen in stilzwijgen dan wordt de relatie beschadigd, komt er een kilte tussen je te hangen. En daarom zegt de man: toe, zeg het nou, laat mij je stem horen. Dan kan ik je helpen, dan is het weer open en helder tussen ons.

Dat wil de hemelse Bruidegom Christus nou zo graag. Dat het tussen Hem en Zijn bruid open en helder is. Hij is immers de medelijdende Hogepriester. Hij die Zichzelf gaf tot in de dood. Om Zich een bruid te werven kwam Hij ten hemel af, Hij was 't die door Zijn sterven Zijn bruid het leven gaf. Hij is in alle dingen verzocht geweest als wij, doch zonder zonde. Maar Hij voelt het aan en peilt elke verzoeking. En Hij wil het zo graag open en helder hebben met Zijn bruid. Daarom zegt Hij juist deze week: toe zeg het nou. Waarom verberg je je, hou je dingen voor je? Waarom laat je niet in je hart kijken? Zou je je verleden verzwijgen voor Mij, je tobberijen zelf oplossen? Doe Mij Uw stem horen, uw stem is zoet.

Hoor, daar komt een duif uit de steenrots:

Petrus: Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb.

Een verloren zoon: ik heb gezondigd, tegen de hemel en voor U.

Een Bartimeus: Zie Davids, ontferm U mijner.

Een David: 'k Wil mijn misdaan die U tergen niet verbergen.

Een David: beproef vrij van omhoog mijn hart dat voor Uw oog steeds open ligt.

Een David: o God Gij zijt mijn toeverlaat, mijn God U zoek ik met verlangen.

Bent u zo iemand? Die stem is Hem zoet. Mijn duif. Ja, want een duif is teken van oprechtheid in de Bijbel. Oprecht als de duiven. Oprecht in schuldbelijdenis, oprecht in verlangen, oprecht in klagen van de nood.

Dat heeft Hij zo graag. Dat de buis, de pijp tussen Hem en ons

openkomt. Dat de prop die ertussen zit. De prop die alles tegenhoudt, prop van het onbeledene, het onuitgesprokene, eruit gaat. En dan...dan kan Zijn liefde Zich weer uiten. Ik heb je liefgehad met eeuwige liefde.

Dan stroomt het weer. Daarom zegt Hij: toe, verberg je nou niet, wees oprecht en zeg het nou. Al je zonden, al je wonden.

En dan, ja dan mag je je ook laten zien. Bij het Heilig Avondmaal. Doe mij uw stem horen, toon mij uw gedaante. Je kunt je indenken dat dat meisje uit Sulam het eigenlijk niet durfde vertellen of laten merken. Stel je voor dat je 20 jaar geleden zou zeggen: ik heb verkering met prins Willem Alexander. Dan denk je: ik krijg je reacties als: wat verbeeld jij je wel? Is het je naar je hoofd gestegen? En daarom hou je het maar voor je. Kijk, zo kan het zijn met de bruid van Christus. Om dat te laten zien, om tevoorschijn te komen met het Heilig Avondmaal: dat je denkt: hoe zullen ze reageren: je verbeeld je heel wat. Wat denk je wel niet. Roofvogels in je gedachten die op je jagen: ga weg, wat denk je wel niet. En dan is je bank een heerlijke kloof in de steenrots: om ongezien te blijven zitten en ongemerkt in te blijven.

Hoor: de Bruidegom: toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen. Ik verlang zo naar de gemeenschap met u aan Mijn tafel. Kom toch tevoorschijn. Ik roep Mijn bruid. Blijf niet zitten in het verborgene, maar kom er toch voor uit dat je de Mijne bent. Kom tot Mij aan Mijn tafel.

We begrijpen wel, gemeente: hoe zou je durven komen als je geen duif bent, maar een havik, een gier, een valk: een roofvogel, een vreemde, die naar zich toehaalt wat niet geschonken wordt..... Maar ook: hoe zou je durven blijven zitten, mogen blijven zitten als duif, als bruid, als oprechte. Als Hij roept, mijn duif, kom toch en toon Mij uw gedaante, belijd dat Mijn verzoenend sterven is het rustpunt van je hart.

2 vossen gevangen

De bruidegom wil Zijn bruid bij Zich hebben. Zijn liefde laten blijken. Met haar zijn in liefde en wederliefde, verlangen en wederverlangen. En die ontmoeting in liefde vergelijkt Hij met een wijngaard. Een wijngaard die jonge druifjes heeft: teer en pril. Druifjes van verlangen, liefde, hunkering, stil bij elkaar zijn, toegenegenheid, woordjes van hart tot hart, fluisteringen.

Maar nu kan het zijn in zo'n wijngaard dat je er een paar dagen later doorloopt en de druifjes zijn verdord, verschrompeld, verschaald.

Hoe kan dat? Wel, vosjes. Nee, geen olifanten en nijlpaarden, die door de wijngaard hebben gebanjerd. Maar vosjes. Die laag aan de grond hebben gegraven, de wortels losgegraven en aangetast, beschadigd, en

daarom zijn nu de druifjes verdord. Onmerkbaar gebeurd, in het donker, aan de grond, maar de druifjes zijn verdroogd.

Zo kan dat in de liefde tussen man en vrouw, vriend en vriendin. Het tere, het prille is verdord. Verkild. Geen lieve woordjes meer, geen innig contact, geen samen genieten van de stilte meer. Hoe is dat gekomen? Meestal niet door een grote olifant: overspel, schelden op elkaar. Meestal dat niet. En toch is het verdord: kleine vosjes, onmerkbaar haast: steeds meer aandacht voor je werk, steeds meer bellen met je vriendin, steeds sneller weer van tafel gaan, onbegrip, te weinig interesse voor elkaar, haast en gejaagdheid en....de tere liefde verschaalde, verdorde. Vangt de kleine vossen.

En dat kan ook in het leven van de bruid met de hemelse Bruidegom gebeurd zijn. Dat tere en prille, dat innige en stille, dat genieten en verlangen. Het is weg, verschaald, verdord. Door de kleine vossen. Onmerkbaar haast, stilletjes. Dat kunnen vossen zijn in de leer en in het leven:

Vossen in de leer: De zuiver leer van het Evangelie aantasten: Het Evangelie dat zegt: geloof en leef. Kleine vossen: een Evangelie dat het woordje 'eerst' ertussen zet: je moet eerst ijverig zijn, berouw hebben, ernstig zijn. En je probeert dat dan, maar het is niet teer en innig meer. Of een Evangelie dat helemaal niet over berouw spreekt en ijver en ernst. Geloof nou maar, natuurlijk moet je geloven en niet twijfelen. Weg is het tere, innige, prille. Of een Evangelie zonder pijn. God wil dat je je goed voelt, dat je je ontplooit en jezelf wordt. Dat je geen pijn voelt, geen beschadiging, maar positief en gelukkig je voelt. Weg is het tere, prille, innige. De druifjes verdorren.

Maar de Bruidegom heeft Zijn bruid zo graag bij Zich. Hij wil dat innige en tere zo graag vasthouden en laten blijven. Vangt de vossen.

En de vossen van het leven. Kleine, onmerkbare vossen. 10 in getal: Je drukte duwt de Heere van Zijn plaats. Als afgod. Je eigen zin zet zich door: ik vind dat het moet kunnen zo zaterdagavond en met popmuziek en met films. Mijn beelden over God en Zijn dienst richt ik op. Je taalgebruik. Waarbij je zwijgt over God en Zijn Naam verzwijgt. De

zondag die je invult met een halve middag slapen en 's avonds met voorbereiden voor maandag in gedachten. Lelijk doen over de overheid, de politie, je ouders. Wrok en bitterheid waardoor je hem niet meer aankijkt. 's Avonds even wat prikkelends kijken of naar je laten kijken. Zucht naar meer en meer. Makkelijk wat langs de waarheid heen praten

eroverheeren redeneren. En de tiende: als je dat alle niet herkent bij jezelf: wat ben ik toch een goed mens, ik ben niet zoals die en die: hoogmoed.

En de druifjes van de gemeenschap met de hemelse Bruidegom? Verschraald, verdord. Hoelang is het geleden, de laatste tere ontmoeting met de Heere Jezus? Zeg het eens, weet u het nog, of is het al zolang terug.....?

Maar de Bruidegom wil zo graag dat innige, dat tere, stille vasthouden en laten blijven. Dat dat aan Zijn tafel er zijn zal. Of er weer zal zijn. Hij zegt: vangt de vossen. Dat zegt Hij, want ik....och ik had het eigenlijk niet eens in de gaten, het was zo geleidelijk gegaan en ik had het nog niet eens gemerkt. Maar Hij wel, Hij verlangt naar dat innige. Daarom: vangt de vossen. Voorbereidingsweek: tijd om vossen te vangen. Allereerst ze op te sporen. Dat je ze ziet en wilt zien. Dat is zo'n vos, die de gemeenschap met Christus verstoort en verschraalt. Echt, het is er schadelijk voor. Opsporen en belijden. Ik heb Uw gemeenschap veronachtzaamt, laten versloffen, vermorst. En bestrijden: heilig voornemen: dat nooit meer, weg ermee, radicaal mee breken. Strijden en overwinnen. Vossen vangen en wegwerpen buiten de wijngaard van je leven.

Dan hoor ik het ook de bruid zelf zeggen: vang de vossen. De bruid roept de hulp in van anderen. Allereerst van de Bruidegom Zelf: help mij Heere Jezus, opsporen en eerlijk onder ogen willen zien. Help mij, om het te belijden en niet achter te houden. Help mij om ermee te breken en ertegen te strijden. Vangt de vossen voor mij. Maar vangt gij, meervoud, de vossen staat er. Ja, waarom niet anderen te hulp gevraagd: je moeder, je zoon, je man of vrouw, vriend of vriendin: en gevraagd: jo, je weet hoe vatbaar ik ben voor nutteloze, verkeerde tijdsbesteding, voor teveel geld uitgeven, voor te druk maken en maar doorhollen, naar verkeerde plekken gaan, voor vergeten Bijbel te lezen, wil je er op letten bij me? Wil je die vossen aanwijzen en me helpen er eerlijk over en in te zijn?

3 de Bruidegom geprezen

Dan horen de bruid zeggen, vers 16: Mijn Liefste is mijn, van mij en ik ben van Hem! Mijn Liefste is van mij, Hij is mijn Liefste, mijn Heiland, mijn Zaligmaker. Dat noemde men vroeger wel: het mijnen. Zeggen: Hij is van mij, mijn Zaligmaker, mijn Bruidegom.

En je hoort wel dat dat een wonder is. Dat mag en kan alleen de bruid zeggen. Dat geldt niet iedereen. Je kan niet iedereen zomaar laten zeggen: mijn Zaligmaker, Die voor mij stierf en Die mij kocht. Dat is niet

van nature het geval. Dat geldt niet ieder mens, niet ieder verbondskind. Dat mag je en kun een ander en jezelf nooit zomaar vanzelfsprekend laten zeggen. Dat geldt alleen de bruid. Alleen de bruid kan en mag zeggen: mijn Bruidegom. Mijn Liefste. Maar dat mag de bruid zeggen zodra er geloof is. Zodra een zondaar vlucht tot Christus, zodra een goddeloze zich overgeeft aan het genade aanbod in Jezus, dan mag je zeggen: mijn Zaligmaker, mijn Bruidegom. Dwars tegen alles in en door alles heen. Maar het is zo heerlijk als je het zeggen mag en kan omdat je het merkt. Omdat je zo merkt de dat Heere Jezus als een Bruidegom je bemint. Hij dingt zo naar je hart. Mijn duif, wees toch oprecht, doe Mij uw stem horen. Hij verlangt zo naar de tere gemeenschap met mij, dat Hij zegt: vangt de vossen, want Ik wil je terug in Mijn tere innige gemeenschap. Dat je zo merkt: ik zoek Hem zo vaak niet, maar Hij zoekt mij, Hij wil mij hebben aan Zijn hart. Bewaren aan Zijn hart. Hij is mijn Liefste, Hij is mijn Bruidegom.

En het Heilig Avondmaal is daar zo'n versterking en verzekering voor. Want daar laat Hij zien: ieder die tot Mij komt, ieder die Mijn genade nodig heeft en komt, ieder die vlucht tot Mij om vergeving en vrede met God, ieder die tot Mij komt, voor die gaf Ik Mijzelf, vergoot Ik Mijn bloed, gaf Ik Mijn lichaam. Ik voor u. Opdat je het zou zeggen: Hij is mijn Zaligmaker, Bruidegom. Die voor mij stierf, Die mij kocht, Die mij heeft liefgehad van eeuwigheid, Die voor mij bidt, Die mij bewaart. Hij is de mijne en: ik ben van Hem. Van Hem, Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden heeft betaald en uit alle heerschappij des duivels heeft verlost, Die mij bewaakt zodat zonder de wil van mijn hemelse Vader geen haar van mijn hoofd vallen kan en alles mij dient tot mijn zaligheid, van Hem Die met Zijn heilige Geest mij verzegelt en verzekert van het eeuwige leven en mij bereid maakt om voor Hem te leven. Dat wil Hij je laten zeggen, geloven en belijden door Zijn zorg, Zijn liefde, Zijn trekkende genade.

Deze Bruidegom werft nog. Zoekt zondaren om tot Zijn bruid te maken. Zoekt wat schuld heeft, in de heerschappij des duivels is, erfgenaam van de eeuwige dood en vijand van Gods geboden. Zulken zoekt Hij. Ook nu nog!

Mijn Liefste is mijn en ik ben de Zijne van Hem, die tussen de lelien weidt. Dat weiden is de uitdrukking voor het werk dat koning Salomo deed. Hij was koning dus hij had regeringstaken. Hij kon niet altijd bij zijn bruid zijn. Hij was wel eens weg, weken, dagen, lange dagen. Dat was niet aangenaam natuurlijk voor het meisje uit Sulam, de bruid. Dat waren schaduwen over de omgang met elkaar. Maar dan horen we de bruid zeggen: ja, hij is nu bezig met regeren en weg, maar dat zal duren, vers 17, totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden. Totdat de dag aanbreekt, dan komt hij terug en dan is hij weer bij mij,

dan zijn de schaduwen weg. Kom, mijn Liefste, liever vandaag dan morgen, liever nu dan over een uur.

Ja, zo ervaart de bruid dat ook. De Bruidegom is in elk geval lichamelijk niet bij ons, maar gezeten aan Gods rechterhand. Om te regeren. Heel de wereld, alle volken. En daarom voelt het wel eens alsof Hij weg is. Niet dichtbij je, maar op afstand. En daarbij verbergt Hij Zijn Aangezicht wel eens in Zijn wijsheid. Soms vanwege mijn zonden, maar ook in Zijn wijsheid als beproeving en oefening. Dan vallen er schaduwen over het geestelijke leven. Je merkt niets van Hem, denk je in elk geval, je ervaart niets. Je ervaring wordt verduisterd door somberheid, zwaarmoedigheid, door mentale, psychische donkerheid en zwakte. Schaduwen van verlatenheid, aanvechting, twijfel, vertwijfeling.

Moeilijk is dat voor de bruid, toch? Ja eigenlijk ondraaglijk. Het ergste is dat je het soms maar al te makkelijk verdragen kan, maar als je op je plek mag zijn is het niet uit te houden. Gevoel van verlatenheid, gebed zonder merkbaar antwoord, donkerheid zonder lichtstraal. Moeilijk hé? Verstaat u dat? Als u bruid bent wel.

Maar: zeg het dan de bruid na: totdat de dag aankomt en de schaduwen vlieden. Totdat de Bruidegom weer komt. In Zijn gunst en merkbare tegenwoordigheid. Zijn Aangezicht laat lichten. Zijn liefde uitstort in je hart. Zijn nabijheid doet ervaren in het gebed en onder het Woord. En de schaduwen vlieden. De zon schijnt. De dag breekt weer aan.

Verlangt u daar ook zo naar als deze bruid? Keer om, mijn Liefste, keer U tot mij, laat af van uw regeringstaken en kom tot mij. Als een gazelle die springt over de heuvels en die zo er weer is en die zo de afstand overbrugt heeft. Wacht niet te lang, draal niet, maar kom en

haast u. Dat verlangen...dat hoort de Bruidegom zo graag. Die stem is Hem zoet, die stem is Hem aangenaam. Op weg naar het Heilig Avondmaal, maar ook juist door het Heilig Avondmaal opgewekt voor daarna. Haast u, want mijn ziel dorst naar U, mijn geest verlangt naar U. laat het weer licht worden in mijn hart. Openbaar Uzelf in Uw liefde en in Uw gunst! Haast u en kom. Want de aanschouwing van Uw Aangezicht is zoeter dan het leven en de verberging bitterder dan de dood. Haast en kom.

Totdat de dag aanbreekt. Waarop geen schaduwen met volgen zullen. De dag, de eeuwige dag, nooit meer verwijdering, nooit meer donkerheid, nooit meer iets dat doet twijfelen. Totdat die dag

aanbreekt. Ja als die dag komt voor de wederkomst is dat de dag van mijn sterven. Ik wenste wel ontbonden te worden en met Christus te zijn. Geen schaduwen meer, maar altijd met de Heere zijn. Maar misschien is die dag wel voor mijn sterven. De dag van Zijn komst op de wolken. Om Zijn bruid tot Zich te nemen in eeuwigheid. En de Geest en de bruid zeggen: kom. Kom haastig, Heere Jezus.

Amen